

Számvető könyvecske

Hogy most került sorra eme „kincs” bemutatása, részemről nem más, mint tisztelgés a 1848-as magyar forradalom és szabadságharc emléke előtt.

Szerencsére a 166 év távlatára ellenére léteznek még szép számmal kordokumentumok. Ilyenek például a Kossuth-bankók. Nézzük meg, mit ír róla a Wikipédia.

„1848 nyarán Kossuth Lajos pénzügyminiszter azzal próbálta stabilizálni az ország pénzügyi helyzetét, hogy az udvar tiltakozása ellenére önálló magyar bankjegyet bocsátott ki forint néven. A szabadságharc kitörése után az ország magyar ellenőrzés alatti területein ez a papírpénz volt forgalomban. A magyar forint a nép körében a Kossuth-bankó elnevezést kapta. 1848. augusztus 6. és 1849. március 24. között 1, 2, 5, 10 és 100 forintos címletű bankjegyek kerültek forgalomba.”

E két kép pedig megérdemli, hogy pár pillanatot elidőzzünk a bankók nézegetésével. Mindkét papírpénzen megtaláljuk Kossuth Lajos egykori pénzügy-miniszteri – cirkalmas – aláírását is.

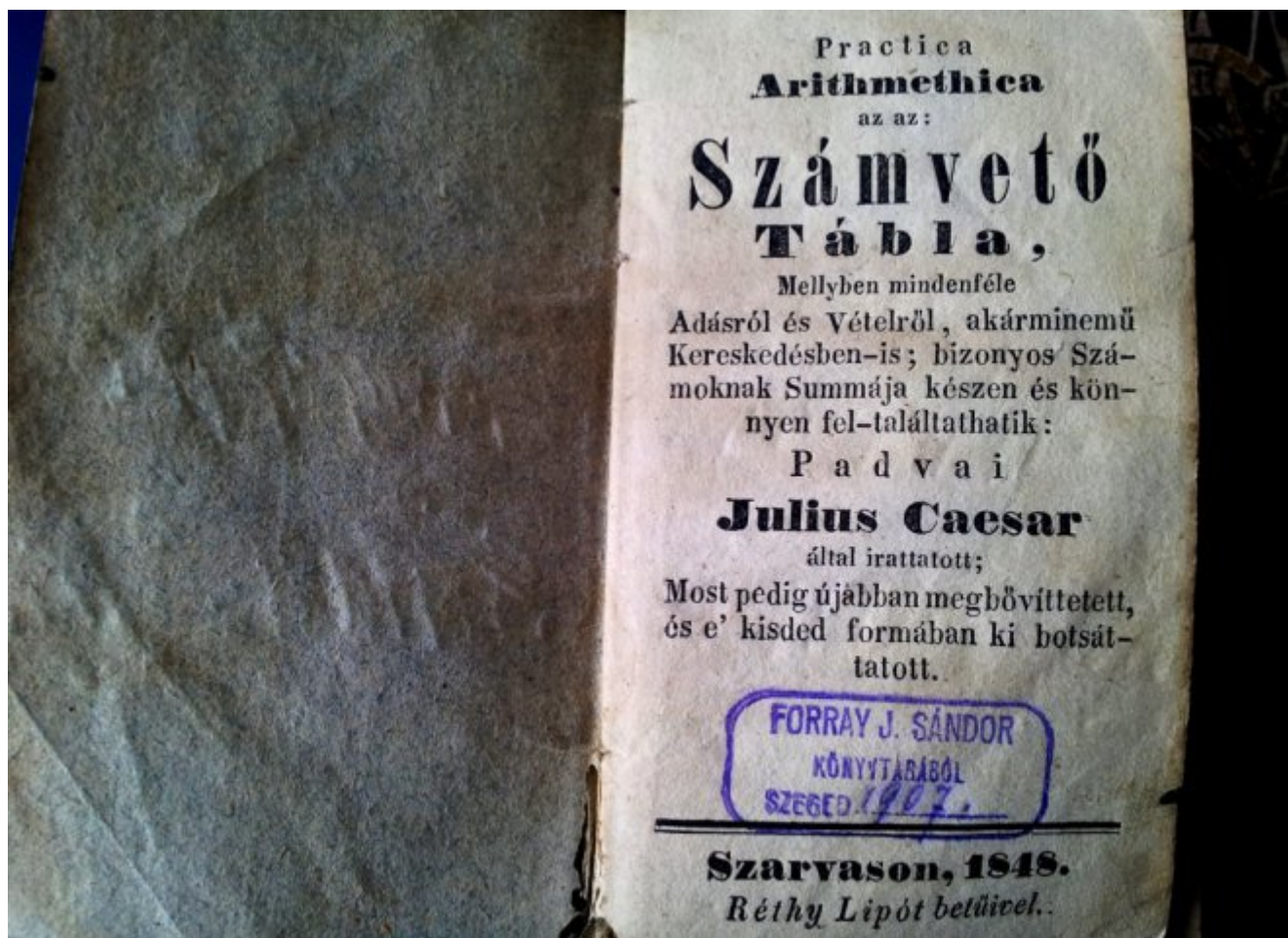




De maradjunk azért a pénz bűvkörében, pontosabban a kereskedések világában.

Íme, egy könyvecske. Bár gerince s lapjai még épségben vannak, az idő és a sok használat kissé viseltessé tette. Kemény fedelén szürke papírborítás, belső lapjai érdes tapintásúak, itt-ott látszanak a lapozgató ujjak lenyomatai is. Üres oldalain ceruzával rávéssett neveket, mára már elmosódott jegyzetek, melyek valaki számára fontosak lehettek.

Nyissuk ki a könyvecskét:



Tovább lapozva E' Számvető Könyvnek Hasznáról tudhatunk meg igen fontos információkat.

E' Számvető Könyvnek Hasznáról.

E' Számvető Könyvetskének, Jóakaró Olvasó, felette nagy haszna vagyon mindenféle Kereskedésben: Adásban tudniillik és Vételben; sőt a' nyereségnek meg-tudásában és el-osztásában-is könnyű út 's mód adatik itt eleikben azoknak, a' kik ezzel az Arithmetikával élni szoktanak. Mint példának okáért, ha véssz 50 font Selymet, fontját 12 fo-

„Mint példának okáért, ha véssz 50 font Selymet, fontját 12 forinton, vedd eszedbe, hogy a levél szám jegyzi a Marhát, melyet vettél; fordítsad azért mindjárást az 50-dik levelet, és ott a' 12-dik szám ellenében látsz 600 és annyin vetted az 50 font Selymet. Ha pedig 12 forinton 85 pénzen adtad-el fontját, keress azon 50-dik levélen 95 és annak ellenében látsz 4750, melly térsen négy-ezer hét-száz ötven pénzt; az az: fl. 47 d. 50 mert száz Magyar pénz mindenkor egy forintot térsen, és ennyi az el-adott Selyemnek a' nyeresége.”

Ne tessék mosolyogni ezeken az egyszerűnek tűnő gazdasági számításokon! Akkortájt az írás, olvasás és számolás tudománya nem mindenkinek adatott meg!

16				16			
1	16	26	416	51	816	76	1216
2	32	27	432	52	832	77	1232
3	48	28	448	53	848	78	1248
4	64	29	464	54	864	79	1264
5	80	30	480	55	880	80	1280
6	96	31	496	56	896	81	1269
7	112	32	512	57	912	82	1312
8	128	33	528	58	928	83	1328
9	144	34	544	59	944	84	1344
10	160	35	560	60	960	85	1360
11	176	36	576	61	976	86	1376
12	192	37	592	62	992	87	1392
13	208	38	608	63	1008	88	1408
14	224	39	624	64	1024	89	1424
15	240	40	640	65	1040	90	1440
16	256	41	656	66	1056	91	1456
17	272	42	672	67	1072	92	1472
18	288	43	688	68	1088	93	1488
19	304	44	704	69	1104	94	1504
20	320	45	720	70	1120	95	1520
21	336	46	736	71	1136	96	1536

S valóban, ez nem más, mint egy szorzótábla. Manapság egy számoláshoz bárki előkapja a mobil telefonját. Akkor pedig elővették a számvető könyvecskét.

De azért több is ez, mint egy szorzótábla, mert útbaigazítást ad egyéb fontos dolgokban, úgy, mint például a *Szolgák'*, avagy *szolgálók esztendei béreknek igen hasznos TÁBLÁTSKÁJA*.

Szolgák', avagy
béreknek

T Á B L Á

Egy Eszt.	Fél Eszten- dőre.	Egy Fertály Esztend.
fl.	fl.	kr.
500	250	—
400	200	—
300	150	—
200	100	—
100	50	—
50	25	—
40	20	—
10	5	—
9	4	30
8	4	—
7	3	30

szolgálók esztendei
igen hasznos

T S K Á J A.

1 hónapra, v. 30. napra	Egy hétre vagy 7. napra.	Egy napra.
fl.	kr.	d.
41	40	9
33	20	7
25	—	5
16	40	3
8	20	1
4	10	—
3	20	—
—	50	—
—	45	—
—	40	—
—	35	—

S e kis könyvecske rejt még további érdekességeket...

Ha akkoriban azt mondta volna valaki, hogy „hozamszámítás” vagy „DB1”, az atyafiak biztosan komótosan megszívták volna pipájukat, majd a kavargó füstfelhőn át bizalmatlanul hunyorogva méregették volna a messziről jött idegent. De ha az inkább azt mondta volna, hogy „Interes”, akkor bizony már elismerő fejbiccentés lett volna válasz ...

Az Interesről.

100 Tallérnak esztendeig-való jövedel-
me 6 Tallér.

500-nak 30 Tallér.

1000-nek 60 Tallér.

Egy Tonna Aranyinak 6000 Tallér.

1000 Tallér 16 Esztendőben és 8 Hólnap-
ban, hoz más 1000 Tallért,
mellyet hívnak.

Alterum Tantumnak.

Ez után Super-Interesse.

Megtaláljuk még e könyvecskében az akkori mértékegységeket is, azok váltását - no de persze nem az ún. SI rendszerben. S hogy visszakanyarodjunk a pénz világához – a lapokon szép rendben fel vannak sorolva az arany és ezüst mértékei és a különféle fizetőeszközök, s azok egyenértékesei, mint például:

„Az Alsó Magyar Országi Pénz.

1 Forint térszen 100 Körmöczi pénzt vagy 20 Császá-Garast.

1 Császár Garas 5 pénzt.

1 Pénz 2 Batkát.

1 Batka 2 Fillért.

1 Felső Magyar Országi Forint 80 Körmöczi pénzt.”

A különböző pénznemek és váltási arányok láttán szinte az az érzésünk, mintha most váltogatnánk az eurót dollárra, dollárt jenre és így tovább. De azért van egy nagy különbség az akkori és a mostani pénznemek között: mostani fizetőeszközök már csak ún. „papírpénzek, azaz már nincs mögöttük nemesfém fedezet!

Óhatatlan, hogy a XXI. század embere e régiségek láttán ne vegye észre a különbségeket és ne vonjon párhuzamokat. Ehhez próbáltunk meg most – a 48-as forradalomra is gondolva – némi segítséget adni.

A múlt értékeinek a tisztelete a stabil jelen és a konstruktív jövő alapja.

